

УДК: 616.24-002.582-085.001.5  
МПК<sup>8</sup> А 61 К 31/00

№ держреєстрації 0116U000184  
Інв. №

Національна академія медичних наук України  
Державна установа “Національний інститут фтизіатрії і пульмонології  
ім. Ф. Г. Яновського Національної академії медичних наук України”  
(НІФП НАМНУ)

10, вулиця Миколи Амосова, м. Київ, 03038, тел.: 275 04 02, факс: 275 21 18  
E-mail: [secretar@ifp.kiev.ua](mailto:secretar@ifp.kiev.ua)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”  
Директор НІФП НАМНУ,  
академік НАМН України,  
д-р мед. наук, професор  
\_\_\_\_\_  
Ю. І. Фещенко  
19.12.2018

З В І Т  
ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ  
за договором № 33.Ф3/2018/332 від 15.01.2018  
РОЗРОБИТИ СХЕМИ ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ НА САРКОЇДОЗ ОРГАНІВ  
ДИХАННЯ З РЕЗИСТЕНТНІСТЮ ДО ТЕРАПІЇ  
ГЛЮКОКОРТИКОСТЕРОЇДАМИ АБО ПРОТИПОКАЗАННЯМИ ДО ЇХ  
ПРИЗНАЧЕННЯ

(остаточний)  
А.16.01

Заст. директора з наукової  
та науково-організаційної роботи,  
д-р мед. наук, професор

В. М. Мельник

Керівник НДР, завідуючий  
клініко-функціональним  
відділенням,  
член-кор. НАМН України,  
д-р мед. наук, професор

13.12.2018

В. К. Гаврисюк

12.12.2018

Рукопис закінчено 12.12.2018

Результати роботи розглянуто Вченою Радою НІФП НАМНУ, протокол  
№ 12 від 18 грудня 2018 р.

## РЕФЕРАТ

Звіт про НДР 200 с., рис. 10, табл. 25, додатків 5, джерел 54.

### САРКОЇДОЗ, ОРГАНИ ДИХАННЯ, ЛІКУВАННЯ, ГЛЮКОКОРТИКОСТЕРОЇДИ, ІМУНОСУПРЕСИВНА ТЕРАПІЯ

Об'єкт дослідження – 202 хворих на вперше виявлений саркоїдоз з ураженням паренхіми легень.

Мета роботи – підвищення ефективності лікування хворих на саркоїдоз органів дихання з резистентністю до терапії глюкокортикостероїдами (ГКС) або протипоказаннями до їх призначення на основі розробки оптимальних схем застосування препаратів другої лінії.

Методи дослідження – клінічні, комп'ютерна томографія легень, методи дослідження вентиляційної функції й дифузійної здатності легень.

Установлено, що застосування імуносупресантів в якості стартової терапії показано в середньому у 12,0 % хворих на вперше виявлений саркоїдоз легень, які мають протипоказання до ГКС. В ході ГКС-терапії потреба в лікуванні імуносупресантами зростає в зв'язку з серйозними побічними діями препарату, а також внаслідок резистентності до ГКС-терапії в середньому до 32,0 %. Тобто, кожному третьому пацієнту на різних етапах лікування необхідно призначення імуносупресантів. Вивчено ефективність та переносимість азатіоприну, лефлуноміду і метотрексату, що дає підставу вважати метотрексат препаратом вибору в лікуванні хворих на саркоїдоз легень із протипоказаннями до призначення або серйозними побічними ефектами ГКС. Створено алгоритм персоніфікованої терапії хворих на саркоїдоз легень, заснований на врахуванні протипоказань до призначення, серйозних побічних ефектів ГКС і резистентності до ГКС-терапії, а також характеру відповіді на проведене лікування в кожному окремому випадку. Застосування алгоритму терапії дозволило досягти клінічного вилікування у 97,0 % хворих на саркоїдоз легень. Запропоновано шкалу оцінки рівня втоми у даної категорії хворих як додатковий критерій оцінки ефективності лікування. Розроблений спосіб лікування хворих на саркоїдоз II–III стадії при наявності протипоказань до терапії глюкокортикостероїдами шляхом ступінчатого введення метотрексату, що дозволяє підвищити до рівня 84,0 % ефективність лікування хворих на саркоїдоз.

Інформація щодо впровадження: підготовлено 0 проектів нормативних документів, отримано 1 патент, опубліковано 29 наукових робіт, 0 методичних рекомендацій, 2 посібника для лікарів, 3 інформаційних листа, підготовлено 4 нововведення, зроблено 9 наукових доповідей, проведено 19 курсів інформації та стажування, отримано 11 актів впровадження.

Сфера застосування – пульмонологія, фтизіатрія.

Умови одержання звіту: за договором. НІФП НАМНУ, 10, вулиця Миколи Амосова, м. Київ, 03038.